

Европейски съвет

Брюксел, 22 март 2024 г.
(OR. en)

EUCO 7/24

**CO EUR 6
CONCL 2**

БЕЛЕЖКА

От: Генералния секретариат на Съвета

До: Делегациите

Относно: Заседание на Европейския съвет (21 и 22 март 2024 г.)
— Заключение

Приложено се изпращат на делегациите заключенията, приети от Европейския съвет на посоченото по-горе заседание.

Европейският съвет проведе обмен на мнения с генералния секретар на ООН Антонио Гутереш относно геополитическата ситуация и основните глобални предизвикателства.

Европейският съвет отбеляза 30-ата годишнина от Споразумението за ЕИП заедно с министър-председателите на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия.

*

* *

I. УКРАИНА

1. Две години след началото на започнатата от Русия агресивна война срещу Украйна и десет години след незаконното анексиране на Крим и Севастопол от Русия, които са в явно нарушение на задълженията ѝ съгласно Устава на ООН и международното право, Европейският съвет е все по-непоколебим в подкрепата си за независимостта, суверенитета и териториалната цялост на Украйна в рамките на международно признатите ѝ граници. Русия не трябва да надделее.

Предвид неотложния характер на ситуацията Европейският съюз е решен да продължи да предоставя на Украйна и нейния народ цялата необходима политическа, финансова, икономическа, хуманитарна, военна и дипломатическа подкрепа толкова дълго и толкова активно, колкото е необходимо. Европейският съвет приканва съюзниците и партньорите по света да се присъединят към това усилие.

2. Украйна упражнява неотменимото си право на самоотбрана и поради това спешно се нуждае от системи за противовъздушна отбрана, боеприпаси и ракети. В този критичен момент Европейският съюз и държавите членки ще ускорят и активизират предоставянето на цялата необходима военна помощ. Европейският съвет приветства всички неотдавнашни инициативи в това отношение, включително предприетата от Чехия инициатива за спешно набавяне на боеприпаси за Украйна, което ще даде възможност за бързо изпълнение на ангажимента на ЕС за предоставяне на Украйна на един милион броя боеприпаси за артилерийски системи.

3. Европейският съвет приветства двустранните споразумения за ангажименти към сигурността, сключени с Украйна от няколко държави членки и партньори. Той направи преглед на напредъка по приноса на ЕС към ангажиментите към сигурността на Украйна, които ще помогнат на страната да се защитава, да се противопоставя на усилията за дестабилизация и да възпира актовете на агресия в бъдеще. Европейският съвет приветства приемането на решението на Съвета относно фонд за помощ за Украйна, което гарантира продължаването на военната подкрепа за Украйна по линия на Европейския механизъм за подкрепа на мира. Европейският съвет призовава Съвета да работи по 8-ия пакет за подкрепа на Украйна по линия на Европейския механизъм за подкрепа на мира. Той приветства и увеличаването на капацитета на военната мисия на ЕС за предоставяне на помощ (EUMAM).
4. Европейският съвет направи преглед на напредъка по следващите конкретни стъпки за насочване на извънредните приходи от блокираните активи на Русия в полза на Украйна, включително възможността за финансиране на военна подкрепа. Той приканва Съвета да продължи работата по последните предложения на върховния представител и на Комисията.
5. Военната подкрепа ще бъде предоставена и ангажиментите на ЕС към сигурността ще бъдат поети при пълно зачитане на политиката за сигурност и отбрана на определени държави членки и като се вземат предвид интересите на всички държави членки в областта на сигурността и отбраната.

6. Европейският съвет приветства приемането на 13-ия пакет от санкции. Той призовава за по-нататъшни стъпки, за да се отслаби способността на Русия да продължи да води агресивната си война, включително чрез засилване на санкциите. Пълното и ефективно прилагане на санкциите е от съществено значение. Европейският съвет отправя искане към Съвета и Комисията да подобрят обмена на информация, да укрепят прилагането, да засилят взаимодействието на ЕС и държавите членки с трети държави и да отстранят всички пропуски както в Съюза, така и извън него. Това включва предотвратяване на заобикалянето на санкциите чрез трети държави и гарантиране на тяхното прилагане и по отношение на дружества в чужбина, които са дъщерни на дружества от ЕС. Достъпът на Русия до чувствителни изделия и технологии, които са от значение за действията на бойното поле, трябва да бъде ограничен във възможно най-голяма степен, в т. ч. чрез включване на образувания в трети държави, позволяващи заобикалянето на санкциите. Европейският съвет призовава върховния представител и Комисията да подготвят допълнителни санкции срещу Беларус, Северна Корея и Иран.
7. Европейският съвет призовава третите страни незабавно да прекратят предоставянето на материална подкрепа за агресивната война на Русия срещу Украйна. Той е изключително обезпокоен от съобщенията, че Иран може да прехвърля балистични ракети и свързани с тях технологии на Русия за използване срещу Украйна, след като е доставил на руския режим безпилотни летателни апарати (БЛА), които се използват за безмилостни атаки срещу цивилното население в Украйна. В случай на подобни действия от страна на Иран Европейският съюз е готов да реагира бързо и в координация с международните партньори, включително с нови и значими ограничителни мерки срещу Иран.
8. Европейският съвет решително осъжда продължаващите нарушения на правата на човека от страна на Русия в окупираните украински територии, включително депортирането на деца. Той категорично отхвърля и никога няма да признае незаконните т.нар. „избори“, организирани от Русия във временно окупираните украински територии Крим, Севастопол, Донецк, Луганск, Запорожие и Херсон, нито резултатите от тях.

9. На Русия и нейното ръководство трябва да бъде потърсена пълна отговорност за агресивната война срещу Украйна и за други особено тежки престъпления съгласно международното право, както и за огромните щети, причинени от водената от нея война. Европейският съвет подкрепя продължаването на усилията, включително в основната група, за създаване на трибунал за наказателно преследване на престъплението агресия срещу Украйна, който да се ползва с най-широка междурегионална подкрепа и легитимност, както и на бъдещ механизъм за компенсации.
10. Европейският съюз остава ангажиран с подкрепата за укрепването, възстановяването и реконструкцията на Украйна в координация с международните партньори. Европейският съвет приветства неотдавнашното укрепване на консултативната мисия на Европейския съюз за реформа в сектора на гражданската сигурност (EUAM) в Украйна, което ще позволи да се увеличи подкрепата за украинските агенции в областта на правоприлагането в освободените и прилежащите територии на Украйна, както и за реформите в контекста на процеса на присъединяването ѝ към ЕС. Европейският съвет призовава за допълнителна подкрепа за психологическа и психо-социална рехабилитация и по-голяма помощ за разминиране.
11. Европейският съюз и неговите държави членки ще продължат активните си глобални усилия за диалог, за да осигурят възможно най-широка международна подкрепа за всеобхватен, справедлив и траен мир, както и за ключовите принципи и цели на украинската формула за мир с оглед на бъдеща световна среща на върха за мир.
12. Европейският съвет изтъква стратегическото значение на сигурността и стабилността в Черноморския регион. Той подчертава необходимостта да се помогне на Украйна да възстанови позициите си на традиционните си експортни пазари, по-специално в Близкия изток и Африка.
13. Европейският съюз ще продължи да предоставя цялата необходима подкрепа на Република Молдова за справяне с предизвикателствата, пред които е изправена вследствие на агресията на Русия срещу Украйна, и за укрепване на устойчивостта, сигурността и стабилността на страната в контекста на дестабилизиращите дейности на Русия. Европейският съвет приветства двустранните ангажименти на държавите членки да подкрепят мисията на Европейския съюз за партньорство (EUPM) в Молдова с цел повишаване на устойчивостта на сектора на сигурността.

14. Европейският съюз ще продължи да оказва подкрепа и на Грузия за укрепване на нейната устойчивост и за справяне с предизвикателствата, пред които е изправена вследствие на действията на Русия за подкопаване на териториалната цялост на страната, както и вследствие на агресивната война на Русия срещу Украйна.

II. СИГУРНОСТ И ОТБРАНА

15. Европейският съюз е поел ангажимент да повиши цялостната си отбранителна готовност и способности, за да отговори на нуждите и амбициите си в контекста на увеличаващите се заплахи и предизвикателства пред сигурността. Като се основава на Версайската декларация и Стратегическия компас, той се ангажира да намали стратегическите си зависимости и да увеличи капацитета си. Европейската отбранителна технологична и индустриална база следва да бъде съответно укрепена в целия Съюз. Повишаването на отбранителната готовност и укрепването на суверенитета на Съюза ще изискват, в съответствие с областите на компетентност на държавите членки, допълнителни усилия за:
- а) изпълняване на споделения ангажимент за значително увеличаване на разходите за отбрана и за по-добри и по-бързи съвместни инвестиции;
  - б) подобряване на достъпа на европейската отбранителна промишленост до публично и частно финансиране. В този контекст Европейският съвет приканва Съвета и Комисията да проучат всички възможности за мобилизиране на средства и да докладват до юни. Освен това Европейската инвестиционна банка се приканва да адаптира политиката си за отпускане на заеми за отбранителната промишленост и настоящото определение за изделия с двойна употреба, като същевременно запази капацитета си за финансиране;
  - в) стимулиране на разработването и съвместното възлагане на обществени поръчки за преодоляване на критичните пропуски в способностите на ЕС, по-специално в стратегическите спомагателни способности, както и за пълноценно оползотворяване на синергиите между националните и европейските процеси на планиране в областта на отбраната;

- г) увеличаване на кооперативните/съвместните инвестиции в отбраната — от етапа на научноизследователска и развойна дейност до етапа на планиране, промишлено производство и съвместно възлагане на обществени поръчки, както и за подобряване на предвидимостта, например чрез многогодишни фиксирани договори;
  - д) повишаване на устойчивостта на европейската отбранителна промишленост, на нейната гъвкавост и на капацитета ѝ за разработване и производство на иновативни отбранителни продукти, като се подобряват тяхната оперативна съвместимост и взаимозаменяемост и се гарантира наличността им за държавите членки;
  - е) стимулиране на по-нататъшната интеграция на европейския пазар в областта на отбраната в целия Съюз чрез улесняване на достъпа до веригите на доставките в областта на отбраната, по-специално за МСП и дружествата със средна пазарна капитализация, и чрез намаляване на бюрокрацията;
  - ж) подобряване на бързината на реагиране и навременното установяване на пречките във веригите на доставки за пазара в областта на отбраната и гарантиране, че регламентирането от страна на ЕС не възпрепятства развитието на европейската отбранителна промишленост;
  - з) подкрепа за инициативи за продължаване на инвестициите в квалифицирана работна ръка за справяне с широко разпространения недостиг на работна ръка и умения в отбранителната промишленост.
16. Европейският съвет приканва Съвета, върховния представител и Комисията да постигнат бърз напредък по съвместното съобщение относно Стратегия за европейската отбранителна промишленост (СЕОП). Освен това той приканва Съвета да придвижи незабавно работата по придружаващото предложение за Програма за европейската отбранителна промишленост (ПЕОП).
17. Изпълнението на Стратегическия компас продължава да бъде ключов елемент за повишаване на отбранителната готовност на Европа и следва да бъде ускорено. Капацитетът на ЕС за бързо развързване, военната мобилност, ученията с реални действия, повишаването на сигурността на космическото пространство, борбата с киберзаплахите и хибридните заплахи и справянето с чуждестранното манипулиране на информация и вмешателство са от особено значение в това отношение.

18. Един по-силен и по-способен Европейски съюз в областта на сигурността и отбраната ще допринесе положително за световната и трансатлантическата сигурност и ще допълва НАТО – организацията, която за държавите, членуващи в нея, продължава да бъде основата на колективната им отбрана.
19. Изложеното по-горе не засяга специфичния характер на политиката за сигурност и отбрана на определени държави членки и взема предвид интересите на всички държави членки в областта на сигурността и отбраната.

III. БЛИЗКИЯТ ИЗТОК

20. Европейският съвет обсъди последните събития в Близкия изток. Той е потресен от безпрецедентния брой жертви сред цивилното население и критичното хуманитарно положение. Европейският съвет призовава за незабавна хуманитарна пауза, която да доведе до трайно прекратяване на огъня, безусловно освобождаване на всички заложници и предоставяне на хуманитарна помощ.
21. Европейският съвет припомня предишните си заключения, в които Хамас се осъжда по възможно най-категоричен начин за своите брутални и безогледни терористични нападения в Израел на 7 октомври 2023 г., признава се правото на Израел да се защитава в съответствие с международното право и международното хуманитарно право и се призовава за незабавното освобождаване на всички заложници без никакви предварителни условия. Тяхната безопасност и състояние будят сериозна загриженост. Хамас и други въоръжени групировки трябва незабавно да предоставят хуманитарен достъп до всички останали заложници. Европейският съвет призовава Съвета да ускори работата по приемането на допълнителни съответни ограничителни мерки срещу Хамас.

22. Европейският съвет е дълбоко загрижен от катастрофалното хуманитарно положение в Газа и непропорционалното му въздействие върху цивилното население, особено върху децата, както и от непосредствения риск от глад поради недостатъчното постъпване на помощ в Газа. Пълният, бърз, безопасен и безпрепятствен хуманитарен достъп по всички маршрути до и в цялата Ивица Газа е от съществено значение за предоставянето на животоспасяваща помощ и основни услуги в голям мащаб за цивилното население. Европейският съвет приветства инициативата „Амалтея“ за стартиране на маршрут по море за спешна помощ от Кипър до Газа, допълващ сухопътните маршрути, които продължават да бъдат основният начин за доставяне на необходимите обеми. Необходими са допълнителни сухопътни маршрути и места за преминаване.
23. Следва да се предприемат незабавни мерки за предотвратяване на по-нататъшно разселване на населението и за осигуряване на безопасен подслон за населението, за да се гарантира защитата на цивилното население по всяко време. Европейският съвет призовава настойчиво израелското правителство да не предприема наземна операция в Рафа, която би влошила и без това катастрофалното хуманитарно положение и би възпрепятствала спешно необходимото предоставяне на основни услуги и хуманитарна помощ. Понастоящем над един милион палестинци търсят в Рафа спасение от боевете и достъп до хуманитарна помощ.
24. Всички страни трябва да спазват международното право, включително международното хуманитарно право и международното право в областта на правата на човека. Европейският съвет изтъква, че е важно да се спазва и изпълнява определението на Международния съд от 26 януари 2024 г., което е правно обвързващо. Нарушенията на международното хуманитарно право трябва да бъдат щателно и независимо разследвани и да се гарантира подвеждането под отговорност. Европейският съвет отбелязва с дълбоко безпокойство докладите на специалния представител на ООН Прамила Патън и изразява възмущение от сексуалното насилие по време на нападенията от 7 октомври. Европейският съюз подкрепя независимото разследване на всички твърдения за сексуално насилие, като взема под внимание и докладите на специалния докладчик на ООН Рим Алсалем.

25. Европейският съвет изтъква същественото значение на услугите, които Агенцията на ООН за подпомагане на палестинските бежанци в Близкия изток (UNRWA) предоставя в Газа и в целия регион. Европейският съвет отбелязва неотдавнашните мерки на ЕС и финансовата подкрепа. Европейският съвет приветства бързото започване от ООН на вътрешно разследване и външен преглед след сериозните твърдения за предполагаемото участие на 12 служители на UNRWA в терористичните нападения от 7 октомври. Той очаква резултатите от разследването и по-нататъшни решителни действия на ООН за гарантиране на търсенето на отговорност и за засилване на контрола и надзора.
26. Европейският съвет призовава за незабавно прекратяване на насилието по Западния бряг и в Източен Йерусалим, както и за осигуряване на безопасен достъп до светите места. Европейският съвет категорично осъжда насилието от страна на екстремистки заселници. Извършителите трябва да бъдат подведени под отговорност. Европейският съвет призовава Съвета да ускори работата по приемането на съответните целенасочени ограничителни мерки. Европейският съвет осъжда решенията на израелското правителство за по-нататъшно разширяване на незаконните селища по окупирания Западен бряг. Той настойчиво приканва Израел да отмени тези решения.
27. Европейският съюз ще продължи да работи усилено с регионалните и международните партньори за предотвратяване на по-нататъшната ескалация в региона, по-специално в Ливан и Червено море. Европейският съвет призовава всички участници, и най-вече Иран, да се въздържат от действия, водещи до ескалация. Той приветства стартирането на операция ASPIDES на ЕС за опазване на свободата на корабоплаване и сигурността на морските лица в Червено море, Аденския залив и региона като цяло.

28. Европейският съюз остава твърдо ангажиран с постигането на траен и устойчив мир, основан на решението за две държави. Палестинците и израелците имат еднакво право да живеят в безопасност, достойнство и мир. Европейският съвет призовава всички страни да се въздържат от действия, които подкопават принципа на решението за две държави и жизнеспособността на една бъдеща палестинска държава. Той припомня, че двете мисии по линия на ОПСО — полицейската мисия на Европейския съюз за палестинските територии (EUPOL COPPS) и мисията на Европейския съюз за подпомагане на контролно-пропускателен пункт Рафа (EUBAM Rafah) — могат да играят важна роля, основана на този принцип, в подкрепа на една бъдеща палестинска държава. Европейският съюз е готов да работи с Израел, Палестинската власт и с регионални и международни участници, за да допринесе за съживяването на политическия процес, включително чрез инициативата за Ден на мира и конференция за мир, която да бъде свикана възможно най-скоро, и да подкрепи Палестинската власт при предприемането на необходимите реформи. Европейският съюз е готов да подкрепи координирани международни усилия за възстановяването на Газа.

IV. РАЗШИРЯВАНЕ И РЕФОРМИ

29. Припомняйки Декларацията от Гранада, Европейският съвет извърши преглед на подготовката за разширяването и вътрешните реформи, като припомни, че работата по двете направления трябва да напредва успоредно, за да се гарантира, че както бъдещите държави членки, така и ЕС са готови към момента на присъединяването. Европейският съвет ще разгледа вътрешните реформи на някое от предстоящите си заседания с оглед на приемането до лятото на 2024 г. на заключенията относно пътна карта за бъдещата работа.
30. Въз основа на препоръката на Комисията от 12 март 2024 г. Европейският съвет взема решение да започне преговори за присъединяване с Босна и Херцеговина. Европейският съвет приканва Комисията да изготви преговорната рамка с оглед на приемането ѝ от Съвета веднага след като бъдат предприети всички съответни стъпки, изложени в препоръката на Комисията от 12 октомври 2022 г.

31. Европейският съвет приветства напредъка на Украйна и на Република Молдова в провеждането на необходимите реформи по пътя им към ЕС. След представянето на проектите за преговорни рамки за Украйна и Република Молдова Европейският съвет приканва Съвета бързо да ги приеме и незабавно да продължи работата.
32. Европейският съвет взема под внимание продължаващите усилия на Грузия и насърчава страната да постигне напредък по оставащите приоритетни реформи.

V. ВЪНШНИ ОТНОШЕНИЯ

Всеобхватни партньорства

33. Европейският съвет приветства съвместната декларация относно стратегическото и всеобхватно партньорство между Европейския съюз и Египет.
34. Европейският съвет приветства и партньорството с Мавритания.
35. Той подчертава значението на укрепването и развиването на такива стратегически партньорства.

Хаити

36. Европейският съвет е изключително загрижен от влошаващото се положение в Хаити и от страданията, които новата вълна на насилие, бушуваща от края на февруари, причинява на населението. Той приветства отпуснатата неотдавна от Европейския съюз хуманитарна помощ в размер на 20 милиона евро. Европейският съвет насърчава продължаващите усилия за изготвяне на надежден, приобщаващ и устойчив план за политически преход, ръководен от Хаити. Той призовава всички политически сили на Хаити да проявят отговорност, като направят компромис за постигането на съгласие относно по-нататъшните действия в най-добрия интерес на страната и на страдащото от дълго време население. Европейският съвет приветства Резолюция 2699 на Съвета за сигурност на ООН за създаване на многонационална мисия за подкрепа на сигурността и подчертава, че е важно тя да бъде разположена бързо.

Русия

37. Европейският съвет призовава за незабавното и безусловно освобождаване на всички политически затворници в Русия и за прекратяване на преследването на политическата опозиция. В крайна сметка отговорността за смъртта на Алексей Навални носят руските власти. Европейският съвет призовава за независимо и прозрачно международно разследване на точните обстоятелства около смъртта му. Той приветства приемането на нови ограничителни мерки срещу лицата, отговорни за тежки нарушения и злоупотреби с правата на човека, и призовава за продължаване на работата в Съвета за установяване на нов режим на санкции с оглед на положението в Русия и нейните дестабилизиращи действия зад граница.
38. Европейският съвет осъжда политически мотивираното преследване на граждани на ЕС от страна на Русия. Европейският съвет приканва Комисията и върховния представител да предприемат необходимите стъпки за предотвратяване на изпълнението от трети държави на заповеди за арест, издадени от Русия в такива случаи.

Беларус

39. Европейският съвет е дълбоко загрижен от влошаващото се положение с правата на човека в Беларус. Репресиите, нарушенията на правата на човека и ограниченията на политическото участие и достъпа до независимите медии в Беларус достигнаха безпрецедентни равнища при подготовката на парламентарните и местните избори на 25 февруари, които не съответстваха на основните демократични стандарти. Европейският съвет призовава за незабавното и безусловно освобождаване на всички политически затворници. Той изтъква отново солидарността на ЕС с беларуското гражданско общество и демократични сили.

VI. МИГРАЦИЯ

40. Европейският съвет направи преглед на актуалното състояние на миграцията след съобщението на Комисията и потвърди отново ангажимента на ЕС да продължи да следва всеобхватния подход към миграцията, договорен в заключенията му от декември 2023 г. Като отбелязва, че над 90% от незаконните мигранти влизат в ЕС с помощта на контрабандисти, Европейският съвет подкрепя решителността на Комисията да укрепи всички инструменти на разположение на ЕС за ефективна борба с трафика и контрабандата на хора, като същевременно постави началото на Световен алианс в отговор на това глобално предизвикателство.

VII. СЕЛСКО СТОПАНСТВО

41. Европейският съвет подчертава колко значим е издръжливият и устойчив селскостопански сектор за продоволствената сигурност и стратегическата автономност на Съюза, колко ценни са жизнеспособните селски общности и колко съществена е ролята на общата селскостопанска политика в това отношение. Земеделските стопани се нуждаят от стабилна и предвидима рамка, включително за да могат да се справят с предизвикателствата, свързани с околната среда и климата.
42. Европейският съвет обсъди отново сегашните предизвикателства в селскостопанския сектор и опасенията, изразени от земеделските стопани. Той направи преглед на текущата работа на европейско равнище. Европейският съвет приканва Комисията и Съвета да придвижат незабавно работата, по-специално по:
- а) всички възможни краткосрочни и средносрочни мерки и иновативни решения, включително тези за намаляване на административната тежест и постигане на опростяване за земеделските стопани;
  - б) укрепване на позицията на земеделските стопани във веригата за доставки на храни, по-специално за да се осигурят справедливи доходи;

- в) облекчаване на финансовия натиск върху земеделските стопани чрез разработване на допълнителни средства за подпомагане, като например разширяване на Временната рамка за държавна помощ, и докладване на следващото заседание на Европейския съвет;
- г) гарантиране на основана на правила и лоялна конкуренция в световен мащаб и на вътрешния пазар;
- д) разглеждане на въпросите, свързани с автономните търговски мерки за Украйна, по справедлив и балансиран начин, като същевременно се подготви решение в рамките на Споразумението за асоцииране/задълбочената и всеобхватна зона за свободна търговия между ЕС и Украйна.

43. Европейският съвет ще продължи да разглежда положението.

VIII. ГОТОВНОСТ И РЕАКЦИЯ ПРИ КРИЗИ

44. Европейският съвет подчертава неотложната необходимост от засилена и координирана военна и гражданска готовност и стратегическо управление на кризи в контекста на променящата се обстановка по отношение на заплахите. Европейският съвет приканва Съвета да продължи работата, а Комисията, заедно с върховния представител, да предложи действия за укрепване на готовността и реакцията при кризи на равнището на ЕС в рамките на подход, обхващащ всички опасности и цялото общество, като се вземат предвид отговорностите и областите на компетентност на държавите членки, с оглед на бъдеща стратегия за готовност.

IX. ЕВРОПЕЙСКИ СЕМЕСТЪР

45. Европейският съвет одобрява приоритетите на политиката в годишния обзор на устойчивия растеж и приканва държавите членки да ги вземат предвид. Той одобрява и проекта за препоръка на Съвета относно икономическата политика на еврозоната.

*

* *

Европейският съвет направи преглед на подготовката за новата стратегическа програма.